

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-19

השופט אליקים רובינשטיין

القاضي اليكيم روبينشتين

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19

رئيس لجنة الانتخابات المركزية للكنيست ال-19

ירושלים, ב' בשבט תשע"ג
13 בינואר 2013

תב"כ 25/19

- המבקשות:
1. הליכוד תנועה לאומית ליברלית
 2. רשימת "הליכוד ישראל ביתנו" לכנסת ה-19

- המשיבים:
1. אתר האינטרנט "ליכודניק"
 2. אריק זיו, המוציא לאור של אתר האינטרנט "ליכודניק"

בקשה לצו מניעה לפי סעיף 17ב(א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959

החלטה

רקע

א. זוהי בקשתן של תנועת הליכוד ושל רשימת "הליכוד ישראל ביתנו", המתמודדת בבחירות לכנסת ה-19. הבקשה נסכה על פרסומים באתר האינטרנט "הליכודניק", הוא המשיב 1, שהמשיב 2 הוא המוציא לאור שלו.

ב. בבקשה נטען, כי חרף שמו המשיב 1 "הנו אתר מסחרי, המתנהל על בסיס עסקי, שאין לו כל זיקה לתנועת הליכוד ולמבקשת 2", למעט העובדה "שהאתר מסקר באופן שוטף את פעילות (כך במקור – א"ר) המתקיימת בליכוד ובה בלבד". עם זאת נטען, כי "ציבור הגולשים באינטרנט אינו מודע להיעדר הזיקה שבין הליכוד לבין 'ליכודניק'", וכי "הוא עלול לטעות ולהניח, כי 'ליכודניק' הוא אתר הפועל, שייך או נשלט ע"י תנועת הליכוד". נטען, כי בתקופה האחרונה פורסמו אצל המשיב 1 מודעות שונות, אשר עלולים להטעות את הציבור וליצור מצג לפיו מדובר בפרסום של "מודעה מטעם הליכוד ו/או בחסות הליכוד". בין היתר הוזכרו פרסומים, בהם נעשה שימוש בסמלי שואה, נשוא הבקשה בתב"כ 15/19 הפורום המשפטי למען ארץ ישראל נ'.

תנועת הליכוד) וכן פרסומים נוספים. נאמר, כי "קמפיין זה [הכוונה למודעות הנזכרות בבקשה – א"ר] אינו של הליכוד או של רשימתו לכנסת והוא עלול לגרום להן נזק בקרב הציבור". על רקע האמור עתרו המבקשות להוצאת צו המורה למשיבים "להימנע מפרסום מודעות שיש בהן כדי להטעות את הציבור וליצור מצג שווא, ממנו עלול להשתמע, כי מדובר בפרסום מטעם המבקשת 1", וכן להורות למשיבים כי בכל מודעה המפורסמת אצל המשיב 1 "עליהם לפרסם את זהות האחראי על הזמנתה, בהתאם לאמור בסעיף 10(ב) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959".

ג. בהחלטה מיום 9.1.13 התבקשה תגובת המשיבים. בתגובה מיום 10.1.13 נאמר, כי "ליכודניק לא היה ואיננו אתר הליכוד, אינו מחויב להעביר מסרים של התנועה בכדי להעצים את קולה בציבור, מנגד הינו סוברני לתת ביקורת על התנועה או על כל גורם אחר בהתאם לחופש העיתונות ולצו מצפוננו". עוד נאמר, כי "אף באתר האינטרנט, מוגדר האתר, כאתר 'הבלתי רשמי של תנועת הליכוד', כך שכל בר דעת מבחין ויודע מידיית כי מדובר באתר עיתונאי לחלוטין ולא של תנועת הליכוד". המשיבים טוענים, כי די בהגדרת האתר בכדי למנוע הטעיית הציבור כפי שטוענות המבקשות, וכי בפני המבקשות פתוחה הדרך לפרסם כי המשיב 1 אינו האתר הרשמי של תנועת הליכוד. באשר לסעיף 10(ב) לחוק דרכי תעמולה נטען, כי הוא מופנה כלפי "מפלגות או מי מטעמם" (כך במקור – א"ר), וכי הוא חל אך על פרסומים בעיתונות מודפסת ולא על אתרי אינטרנט. המשיבים הטעימו בתגובתם את חשיבותו של חופש הביטוי, ולטענתם הבקשה נועדה לשם "סתירת פיות".

הכרעה

ד. סעיף 10(ב)(5) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 קובע כלהלן:

"לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המתפרסמות בעתונים יומיים, בשבועונים או בירחונים, אלא בהגבלות אלה ... המודעה תישא את שמו ומענו של האדם האחראי להזמנתה, ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד כאמור בסעיף קטן (א)(3) או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד, או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או של רשימת המועמדים".

ה. סעיף 10(ב)(5) לחוק דרכי תעמולה אוסר איפוא על פרסום מודעת בחירות מבלי שיצוין בה שם העומד מאחורי המודעה או האחראי לפרסומה. כפי שצינתי בעניין אחר, האחריות לפרסומה של מודעה מוטלת, בראש וראשונה, על אמצעי

התקשורת שאצלו פורסמה המודעה (ראו החלטתי בתב"כ 7/19 רשימת "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט – מיסודם של מפד"ל החדשה, האיחוד הלאומי" נ' עיתון ישראל היום מיום 25.12.12). משכך, אין בידי להלום את טענת המשיבים כי סעיף 10(ב)(5) מופנה למפלגות או למי מטעמן בלבד.

ו. בהחלטתי מיום 3.1.13 בתב"כ 16/19 רשימת "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט – מיסודם של מפד"ל החדשה, האיחוד הלאומי" לכנסת ה-19 נ' רשימת "הליכוד ישראל ביתנו" לכנסת ה-19 נאמר, באשר לסעיף 10(ב)(5), כי "על פניו איני רואה טעם, מבחינת תכלית החוק והשכל הישר, שלא להחילו על פרסומי מודעות באינטרנט". יצוין, כי בהחלטה משלימה באותו עניין נרשמה התחייבותן של המבקשות כאן שלא לפרסם מודעות בחירות בכל אמצעי תקשורת שהוא, לרבות ברשת האינטרנט, מבלי לציין כי הן עומדות מאחוריהן.

ז. אם כן, סעיף 10(ב)(5) לחוק דרכי תעמולה מופנה הן כלפי רשימות מועמדים והן כלפי אמצעי התקשורת, והוא חל גם על מודעות המתפרסמות ברשת האינטרנט. עתה נבחן האם בנסיבות קמה עילה להוצאת הצוים המבוקשים.

ח. בתב"כ 15/19 הנזכר נדונה מודעת בחירות שפורסמה אצל המשיב 1, שהופנתה כנגד ראש רשימת הבית היהודי, מר נפתלי בנט, ואשר כללה שימוש בסמלי שואה. מודעה זו, לטעמי, אכן יצרה מצג, כי מדובר במודעה מטעם המבקשות, מצג אשר אילץ את המבקשות להבהיר (עוד בטרם ניתנה ההחלטה באותה בקשה) כי אינן עומדות מאחורי הפרסום. בבקשה הנוכחית נזכרים שני פרסומים נוספים, שגם הם יוצרים מצג לכאורי כי המבקשות עומדות מאחוריהם, ואשר לפי הנטען בבקשה לא צוין בהם זהות מזמינם או האחראי לפרסומם. יש לציין, כי בתגובתם לא התייחסו המשיבים לטענות הקונקרטיות בדבר הפרתו של סעיף 10(ב)(5) בפרסומים אלה, לבד כאמור מטענות כלליות בדבר אי תחולתו של הסעיף על פרסומים ברשת האינטרנט, והסתפקו בטענות בנוגע לתוכן אותם פרסומים.

ט. ואם לאחוז את השור בקרניו ביתר שאת, פשיטא כי עצם שמו של האתר – "ליכודניק" – והגדרתו את עצמו ב"אתר הבלתי רשמי של תנועת הליכוד", עלולים להביא אדם מן היישוב לידי מסקנה כי מדובר באתר של תנועת הליכוד, בניגוד לאמת העובדתית שאין עליה חולק.

י. בנסיבות אלה סבורני, כי אין מנוס ממתן צו האוסר על המשיבים לפרסם מודעות בחירות, מבלי שיצוינו על גבי המודעות זהות מזמין או האחראי לפרסומן, כנדרש בסעיף 10(ב)(5) לחוק דרכי תעמולה. דומה כי בכך יש כדי לאיין, או למצער לצמצם מירבית, את חששן של המבקשות מפני הטעיה או יצירת מצגי שוא, ולכך, בין היתר, נועדה הוראת סעיף 10(ב)(5).

כללם של דברים

יא. ניתן בזאת צו מניעה לפי סעיף 17(א) לחוק דרכי תעמולה, תשי"ט-1959, האוסר על המשיבים לפרסם מודעות בחירות מבלי לציין את זהות מזמין של המודעות או האחראי לפרסומן. המשיבים ישאו בהוצאותיהן של המבקשות בסך 3,500 ש"ח.

ניתנה היום, ב' בשבט התשע"ג (13.1.13).

אליקים רובינשטיין
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-19